

Suomen Pankin tilinpäätös

Tase.....	2
Tuloslaskelma	4
Johtokunnan esitys voitonjaosta.....	5
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	6
Taseen liitetiedot	10
Tuloslaskelman liitetiedot.....	23
Tilinpäätöksen liitteet.....	28
Riskienhallinnan liitetiedot.....	29
Tilintarkastuskertomus	33
Lausunto Euroopan keskuspankki- järjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 27 mukaisesta tilintarkastuksesta	34

Tase

<i>Milj. euroa</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>	
VASTAAVAA			
1	Kulta ja kultasaamiset	1 767	1 706
2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	7 116	6 850
	<i>Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)</i>	<i>1 905</i>	<i>1 744</i>
	<i>Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset</i>	<i>5 211</i>	<i>5 106</i>
3	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	478	478
4	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	777	1 231
5	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	8 648	10 148
6	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	4	209
7	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	48 182	44 995
	<i>Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit</i>	<i>45 496</i>	<i>39 588</i>
	<i>Muut arvopaperit</i>	<i>2 687</i>	<i>5 407</i>
8	Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	44 513	44 750
	<i>Osuudet EKP:ssä</i>	<i>144</i>	<i>144</i>
	<i>Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset</i>	<i>728</i>	<i>728</i>
	<i>Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset</i>	<i>4 035</i>	<i>3 751</i>
	<i>Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)</i>	<i>39 606</i>	<i>40 127</i>
9	Muut saamiset	760	697
	<i>Euroalueen metallirahat</i>	<i>27</i>	<i>31</i>
	<i>Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus</i>	<i>118</i>	<i>126</i>
	<i>Muu vaihto-omaisuus</i>	<i>112</i>	<i>50</i>
	<i>Muut</i>	<i>503</i>	<i>490</i>
	Yhteensä	112 246	111 065

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

<i>Milj. euroa</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
VASTATTAVAA		
1 <i>Liikkeessä olevat setelit</i>	20 215	19 223
2 <i>Rahapolitiisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille</i>	76 933	76 762
<i>Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)</i>	61 719	53 421
<i>Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)</i>	15 214	23 341
3 <i>Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille</i>	–	409
4 <i>Euromääräiset velat muille euroalueella oleville</i>	600	1 000
5 <i>Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle</i>	2 989	2 601
6 <i>Valuuttamääräiset velat euroalueelle</i>	–	–
7 <i>Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle</i>	–	–
8 <i>IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä</i>	1 446	1 413
9 <i>Eurojärjestelmän sisäiset velat</i>	–	–
10 <i>Muut velat</i>	72	65
11 <i>Arvonmuutostilit</i>	2 470	2 256
12 <i>Varaukset</i>	4 636	4 579
13 <i>Oma pääoma ja rahastot</i>	2 654	2 602
<i>Kantarahasto</i>	841	841
<i>Vararahasto</i>	1 813	1 761
14 <i>Tilikauden voitto</i>	230	156
<i>Yhteensä</i>	<i>112 246</i>	<i>111 065</i>

Tuloslaskelma

Milj. euroa	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
1 Korkotuotot	724	617
2 Korkokulut	-27	-50
3 KORKOKATE	697	567
4 Valuuttakurssierot	11	41
5 Arvopapereiden hintaerot	-90	19
6 Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot	-31	-44
7 Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos	41	-16
RAHOITUSKATE	628	567
8 Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista	-4	-3
9 Rahoitustulon netto-osuus	-242	-264
10 Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta	-2	-1
11 Osuus EKP:n voitosta	5	4
12 Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	25	22
KESKUSPANKKIERIEN KATE	410	325
13 Muut tuotot	35	30
Toimintakulut	-109	-97
14 Henkilöstökulut	-48	-47
15 Eläkerahastomaksu	-10	-
16 Hallinnolliset kulut	-38	-32
17 Poistot käyttöomaisuudesta	-12	-11
18 Setelien hankintakulut	-2	-6
19 Muut kulut	-0	-0
TOIMINNALLINEN TULOS	335	258
Eläkerahaston tulos	-	-
20 Eläkerahaston tuotot	30	31
21 Eläkerahaston kulut	-30	-31
22 Varausten muutos	-105	-102
23 TILIKAUDEN TULOS	230	156

Johtokunnan esitys voitonjaosta

Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että Suomen Pankin voitto, 230 309 788,01 euroa, käytetään seuraavasti: Voitosta 87 309 788,01 euroa käytetään LSP 21 §:n 2 momentin perusteella vararahaston kartuttamiseen ja muu osa eli 143 000 000,00 euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Helsingissä 27. helmikuuta 2019

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Olli Rehn, puheenjohtaja

Marja Nykänen

Tuomas Välimäki

./ . Mika Pösö

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Yleiset laatimisperiaatteet

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11. pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää myös Suomen Pankin eläkerahaston ja Finanssi-
valvonnan tuotot ja kulut. EKPJ:n suuntaviivat yhdenmukaistetusta kirjanpidosta eivät säätelä eläkerahaston kirjanpitoa.

2. Valuutta- ja kultamääräisten erien arvostaminen

Valuutta- ja kultamääräiset erät on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja. Erät on arvostettu valuuttakohtaisesti. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonmuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonmuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä. Tilikauden aikana realisoituneiden valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Tilinpäätöksessä käytetyt kurssit käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

<i>Valuutta</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
<i>Yhdysvaltain dollari</i>	<i>1,1450</i>	<i>1,1993</i>
<i>Japanin jeni</i>	<i>125,8500</i>	<i>135,0100</i>
<i>Ruotsin kruunu</i>	<i>10,2548</i>	<i>9,8438</i>
<i>Sveitsin frangi</i>	<i>1,1269</i>	<i>1,1702</i>
<i>Englannin punta</i>	<i>0,8945</i>	<i>0,8872</i>
<i>Kanadan dollari</i>	<i>1,5605</i>	<i>1,5039</i>
<i>Erityiset nosto-oikeudet (SDR)</i>	<i>0,8228</i>	<i>0,8420</i>
<i>Kulta</i>	<i>1 120,9610</i>	<i>1 081,8810</i>

3. Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan. Arvopapereiden hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan arvopapereiden juoksuajalle. Arvopapereiden hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonmuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonmuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Sekä valuutta- että euromääräiset arvopaperit on arvostettu arvopaperilajeittain. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella.

Muut kuin rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset arvostetaan arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Vuoden 2018 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 31.12.2018.

Kiinteistörahastot arvostetaan viimeisimmän saatavilla olevan hinnan mukaan. Hinnan oikeellisuutta tarkastellaan vielä tilinpäätöksen jälkeen tammikuussa, jolloin rahastot toimittavat tilinpäätöspäivän hinnat.

4. EKPJ:n sisäisiä saamisia ja velkoja koskevat kirjanpitoperiaatteet

Eurojärjestelmän sisäisiä saamisia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensiirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat pääasiassa yksityisen sektorin toimijoita. Katteensiirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä¹. Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat netoitetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden.

TARGET2-järjestelmään liittyvät EKP:hen kohdistuvat Suomen Pankin saamiset ja velat sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakkovoitonjako kansallisille keskuspankeille ja rahoitustulon netto-osuus) esitetään Suomen Pankin taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)” tai ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”. EKPJ:n sisäiset euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat, jotka eivät liity TARGET2-järjestelmään, esitetään erässä ”Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta” tai ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset, jotka liittyvät Suomen Pankin osuuteen EKP:n pääomasta, esitetään erässä ”Osuudet EKP:ssä”.

Eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä Suomen Pankki siirsi valuuttavarantoja EKP:lle. Siirrosta syntyneet eurojärjestelmän sisäiset saamiset ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset.”

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset” (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

5. Käyttöomaisuutta koskevat arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääasiassa hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuonna 1999 taseeseen markkinahintaisina aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- tietokoneet, niihin liittyvät laitteet ja ohjelmistot sekä autot: 4 vuotta
- koneet ja kalusto: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

¹ Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer).

6. Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.² Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.³ EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille setelien jakoperusteen mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien jakoperusteen mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset⁴ saamiset tai velat ilmoitetaan aluerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/-velat”. Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella.

Seteleistä saatava tulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken suhteessa niiden EKP:n pääomasta maksamiin osuuksiin. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta. EKP:n pääoma-avainta tarkistetaan viiden vuoden välein ja uusien jäsenmaiden liittyessä Euroopan unioniin.

Setelitulo, joka EKP:lle kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, jaetaan pääasiassa kansallisille keskuspankeille.⁵

7. EKP:n ennakkovoitonjako

EKP:n neuvosto on päättänyt, että EKP:n euroseteleistä saama tulo eli sille kohdistettu 8 % liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisarvosta sekä EKP:n saama nettotulo a) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (SMP), b) kolmannen katettujen joukkolainojen osto-ohjelman (CBPP3), c) omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP) ja d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP) mukaisesti ostetuista arvopapereista maksetaan kokonaisuudessaan kansallisille keskuspankeille sinä tilikautena, jona se kertyy. Ellei EKP:n neuvosto muuta päätä, EKP jakaa tulon tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona.⁶ Tulo jaetaan kokonaisuudessaan, mikäli se ei ylitä EKP:n nettovoittoa kyseiseltä vuodelta tai EKP:n neuvosto ei päätä, että tulo siirretään kokonaan tai osittain valuuttakursseista, koroista, luotoista ja kullan hinnasta johtuvien riskien varalta tehtävään varaukseen.

EKP:n neuvosto voi myös päättää, että euroseteleiden liikkeeseenlaskuun ja käsittelyyn liittyvät kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona. Kansallisille keskuspankeille jaettu määrä ilmoitetaan tuloslaskelman erässä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”.

² Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13. päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2010/29), EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26.

³ Setelien jakoperusteella tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

⁴ Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3 päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (uudelleenlaadittu) (ECB/2016/36).

⁵ EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (uudelleenlaadittu) (EKP/2014/57), EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24.

⁶ EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (uudelleenlaadittu) (EKP/2014/57), EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24.

EKP:n pääomaan sovellettava jakoperuste 1.1.2015 alkaen

	<i>EKPJ, pääoma-avain, %</i>	<i>Eurojärjestelmä, pääoma-avain, %</i>
<i>Belgian keskuspankki</i>	2,4778	3,5200
<i>Saksan keskuspankki</i>	17,9974	25,5674
<i>Viron keskuspankki</i>	0,1928	0,2739
<i>Irlannin keskuspankki</i>	1,1607	1,6489
<i>Kreikan keskuspankki</i>	2,0332	2,8884
<i>Espanjan keskuspankki</i>	8,8409	12,5596
<i>Ranskan keskuspankki</i>	14,1793	20,1433
<i>Italian keskuspankki</i>	12,3108	17,4890
<i>Kyproksen keskuspankki</i>	0,1513	0,2149
<i>Latvian keskuspankki</i>	0,2821	0,4008
<i>Liettuan keskuspankki</i>	0,4132	0,5870
<i>Luxemburgin keskuspankki</i>	0,2030	0,2884
<i>Maltan keskuspankki</i>	0,0648	0,0921
<i>Alankomaiden keskuspankki</i>	4,0035	5,6875
<i>Itävallan keskuspankki</i>	1,9631	2,7888
<i>Portugalin keskuspankki</i>	1,7434	2,4767
<i>Slovenian keskuspankki</i>	0,3455	0,4908
<i>Slovakian keskuspankki</i>	0,7725	1,0974
<i>Suomen Pankki</i>	1,2564	1,7849
<i>Eurojärjestelmä yhteensä</i>	70,3916	100,0000
<i>Bulgarian keskuspankki</i>	0,8590	
<i>Tšekin keskuspankki</i>	1,6075	
<i>Tanskan keskuspankki</i>	1,4873	
<i>Kroatian keskuspankki</i>	0,6023	
<i>Unkarin keskuspankki</i>	1,3798	
<i>Puolan keskuspankki</i>	5,1230	
<i>Romanian keskuspankki</i>	2,6024	
<i>Ruotsin keskuspankki</i>	2,2729	
<i>Englannin pankki</i>	13,6743	
<i>Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä</i>	29,6084	
<i>Yhteensä</i>	100,0000	

8. Eläkerahasto

Vuonna 2001 tehtiin päätökset Suomen Pankin eläkevastuun hoitamisesta pankin taseessa olevan eläkerahaston avulla. Vuoden 2002 alussa voimaan tulleen järjestelyn tarkoituksena oli huolehtia Suomen Pankin henkilöstön eläketurvan kattamiseen liittyvien varojen tuottavasta sijoittamisesta. Vuonna 2017 Suomen Pankin johtokunta päätti siirtää Eläkerahaston sijoitusomaisuuden hallinnoitavaksi osana Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta. Taseessa tehdyt järjestelyt eivät muuttaneet pankin asemaa eläkelaitoksena. Suomen Pankin eläkerahastosta laaditaan erillinen vuosikertomus. Eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseeseen.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvonkorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvonkorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

9. Varausten kirjaamisen periaatteet

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen. Tilinpäätöksessä voidaan tehdä myös pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

10. Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot. Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa.

11. Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät ole muuttuneet tilikauden 2018 aikana.

Taseen liitetiedot

Vastaavaa

1. Kultra ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 487 troyunssia kultaa (1 troyunssi = 31,103 g), joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

Kulta

	31.12.2018	31.12.2017
Määrä (milj. troyunssia)	1,6	1,6
Hinta troyunssilta (EUR)	1 121,0	1 081,9
Arvo markkinahintaan (milj. EUR)	1 767,2	1 705,6
Markkina-arvon muutos (milj. EUR)	61,6	-25,5

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

2.1 Saamiset kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) eriteltyinä

	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	Milj. SDR	Milj. EUR	Milj. SDR
Varanto-osuus IMF:ssä	417,9	343,8	256,5	216,0
Erityiset nosto-oikeudet	1 363,4	1 121,8	1 331,3	1 121,0
Muut saamiset IMF:ltä	124,0	102,0	156,0	131,3
Yhteensä	1 905,3	1 567,6	1 743,9	1 468,4

Euron ja SDR:n välisen kurssin kehitys tilikausina 2017 ja 2018

	2018	2017
Maaliskuun loppu	0,8474	0,7874
Kesäkuun loppu	0,8282	0,8199
Syyskuun loppu	0,8297	0,8355
Joulukuun loppu	0,8228	0,8420

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 2 410,6 milj. SDR. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 1 363,4 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 1 905,3 milj. euroa.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset

Tase-erä sisältää valuuttamääräiset talletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta eriteltyinä

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	108,3	41,0	67,3
Kuponkipaperit	4 408,0	4 172,3	235,7
Diskonttopaperit	–	136,4	–136,4
Muut saamiset	694,4	756,1	–61,6
Yhteensä	5 210,8	5 105,8	105,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	463,4	10,5	408,1	9,5
Yhdysvaltain dollari	3 773,0	85,6	3 648,7	84,7
Japanin jeni	171,6	3,9	252,0	5,8
Yhteensä	4 408,0	100,0	4 308,7	100,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	657,0	14,9	646,7	15,0
Yli 1 vuosi	3 751,0	85,1	3 662,0	85,0
Yhteensä	4 408,0	100,0	4 308,7	100,0

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

Euroalueen sisäiset valuuttamääräiset saamiset eriteltyinä

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Kuponkipaperit	538,0	504,1	34,0
Muut saamiset	–59,7	–25,7	–34,0
Yhteensä	478,3	478,4	0,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	146,5	27,2	161,3	32,0
Yhdysvaltain dollari	391,5	72,8	342,8	68,0
Yhteensä	538,0	100,0	504,1	100,0

Euroalueen sisäisten valuuttamäärien arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

<i>Maturiteetti</i>	31.12.2018		31.12.2017	
	<i>Milj. EUR</i>	<i>%</i>	<i>Milj. EUR</i>	<i>%</i>
<i>Alle 1 vuosi</i>	322,0	59,8	222,0	44,1
<i>Yli 1 vuosi</i>	216,0	40,2	282,0	55,9
<i>Yhteensä</i>	538,0	100,0	504,1	100,0

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erä sisältää euroalueen ulkopuolisia eurotalletuksia, euroalueen ulkopuolella liikkeeseen laskettuja arvopapereita sekä muita euromääräisiä saamisia.

Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

	31.12.2018 <i>Milj. EUR</i>	31.12.2017 <i>Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Talletukset</i>	19,1	279,2	-260,1
<i>Kuponkipaperit</i>	753,9	952,2	-198,3
<i>Muut saamiset</i>	4,4	0,1	4,3
<i>Yhteensä</i>	777,3	1 231,4	-454,1

Euroalueen ulkopuolisten euromäärien arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

<i>Maturiteetti</i>	31.12.2018		31.12.2017	
	<i>Milj. EUR</i>	<i>%</i>	<i>Milj. EUR</i>	<i>%</i>
<i>Alle 1 vuosi</i>	282,4	37,5	129,8	13,6
<i>Yli 1 vuosi</i>	471,4	62,5	822,4	86,4
<i>Yhteensä</i>	753,9	100,0	952,2	100,0

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

Tase-erä sisältää rahapolitiikassa käytettävät instrumentit, joiden avulla Suomen Pankki toteuttaa rahapolitiikkaa osana eurojärjestelmää. Erä muodostuu korkoa sisältävistä luotoista suomalaisille luottolaitoksille, ja sen suuruus määräytyy suomalaisten luottolaitosten likviditeettitarpeen perusteella.

Koko eurojärjestelmän saamiset rahapoliittisista operaatioista ovat 734 382 milj. euroa, josta Suomen Pankin taseessa on 8 648,3 milj. euroa. Perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit jakavat rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät riskit, mikäli ne toteutuvat, täysimääräisesti ja suhteessa osuuksiinsa EKP:n merkityn pääoman jakoperusteesta. Tappioita voi syntyä ainoastaan, jos vastapuoli menee vararikkoon eikä kyseisen vastapuolen toimittamien vakuuksien realisointi tuota riittävästi varoja. Riskejä, jotka aiheutuvat mahdollisista kansallisten keskuspankkien harkinnanvaraisesti hyväksymistä erityisvakuuksista, ei EKP:n neuvoston päätöksen nojalla jaeta.

5.1 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, joiden maturiteetti on yksi viikko. Ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Perusrahoitusoperaatiot ovat keskeisessä osassa pyrittäessä vaikuttamaan korkoihin ja hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta sekä viestittäessä rahapolitiikan mitoituksista.

5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Näissä operaatioissa vastapuolille tarjotaan pitempiaikaista rahoitusta. Vuonna 2018 pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita toteutettiin yhden pitoajanjakson mittaisina sekä 3–48 kuukauden mittaisina. Operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti.

Lisäksi EKP:n neuvosto päätti vuonna 2016 toteuttaa neljä uutta kohdennettua pitempiaikaista rahoitusoperaatiota. Näiden toisen sarjan (TLTRO II) kohdennettujen pitempiaikais-

ten rahoitusoperaatioiden maturiteetti on neljä vuotta, ja rahoitusta oli mahdollista alkaa maksaa takaisin kahden vuoden kuluttua. EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti operaatioiden lopullinen korko määräytyy sen mukaan, miten vastapuolten luotonanto kehittyi ajanjaksolla 1.2.2016–31.1.2018. Korko asettuu likviditeetinjakopäivän perusrahoitusoperaatioiden koron ja yön yli -talletuskoron välille. Koska operaatioiden lopullinen korko voitiin tietää vasta vuonna 2018 eikä siitä voitu sitä ennen tehdä luotettavia arvioita, vuoden 2017 loppuun asti korko laskettiin varovaisuusperiaatteen mukaisesti yön yli -talletuskoron mukaan. Yön yli -talletuskoron ja operaatioiden lopullisen koron erotuksesta johtuva korkotuotto kyseiseltä ajanjaksolta kirjattiin vuonna 2018 oikaisemaan tuloslaskelman erää ”Korkokulut”.

5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeetitilannetta ja vaikuttamaan korkoihin. Niiden tarkoituksena on erityisesti tasoittaa markkinoiden odottamattomien heilahtelujen vaikutusta korkoihin. Näitä operaatioita toteutetaan tarvittaessa.

5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

Käänteiset rakenteelliset operaatiot ovat vakiohuutokauppoina toteutettavia käänteisiä avo-markkinaoperaatiota, joiden avulla eurojärjestelmä voi säädellä rakenteellista likviditeetti-asemaansa rahoitussektoriin nähden.

5.5 Maksuvalmiusluotot

Maksuvalmiusluoton avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä ennalta määrätyllä korolla hyväksytyjä vakuuksia vastaan.

5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot

Erä sisältää vastapuolille suoritettut käteismaksut tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo ylittää määritetyn kynnsarvon eli avoinna olevista rahapoliittisista operaatioista aiheutuvan tarpeen.

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	–	–	–
Pitempiäaikaiset rahoitusoperaatiot	8 648,3	10 148,3	–1 500,0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
Maksuvalmiusluotot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
Yhteensä	8 648,3	10 148,3	–1 500,0

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit	0,0	0,0	0,0
Takaisinmyyntisopimukset	–	209,1	–209,1
Hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu	–	–	–
Muut saamiset	3,8	–	3,8
Yhteensä	3,8	209,1	–205,3

EKP:n neuvosto päätti 17.5.2017 julkistaa hätärahoitusta koskevan sopimuksen EKP:n verkkosivuilla avoimuuden lisäämiseksi. Sopimus korvaa verkkosivuilla hätärahoitusta koskevan menettelykuvauksen, joka julkistettiin lokakuussa 2013. Sopimuksen julkistamisesta kertova lehdistötiedote on luettavissa osoitteessa <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

Jotta rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit voidaan ilmoittaa erikseen, erä ”Euromääräiset arvopaperit euroalueelta” on jaettu kahteen osaan: ”Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit” ja ”Muut arvopaperit”.

7.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

31.12.2018 erään sisältyivät arvopaperit, jotka Suomen Pankki on hankkinut osana kolmea katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa⁷, arvopaperimarkkinoita koskevaa ohjelmaa (SMP)⁸, julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (PSPP)⁹ ja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (CSPP)¹⁰.

Ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa (CBPP1) joukkolainaukset saatiin päätökseen 30.6.2010, ja toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP2) päättyi 31.10.2012. Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP) lopetettiin 6.9.2012.

Vuonna 2018 eurojärjestelmä jatkoi arvopaperiostoja laajennettuun omaisuuserien osto-ohjelmaan¹¹ kuuluvissa kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa (CBPP3), omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa (ABSPP), julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa (PSPP) sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa (CSPP). EKP ja kansalliset keskuspankit ostivat omaisuuserien osto-ohjelmassa arvopapereita syyskuun loppuun asti nettomääräisesti keskimäärin 30 mrd. euron arvosta kuukaudessa ja lokakuusta joulukuun loppuun 15 mrd. euron arvosta kuukaudessa, minkä jälkeen ostot päättyivät. Kun ohjelmassa ostetut omaisuuserät erääntyvät, EKP:n neuvosto aikoo jatkaa takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia täysimääräisesti vielä pidemmän aikaa sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintahinnan perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet”).

Seuraavassa on esitetty Suomen Pankin hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintahinta sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo, jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan¹².

⁷ Päätös EKP/2009/16, tehty 2 päivänä heinäkuuta 2009, katettujen joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 175, 4.7.2009, s. 18); päätös EKP/2011/17, annettu 3 päivänä marraskuuta 2011, katettujen joukkovelkakirjalainojen toisen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 297, 16.11.2011, s. 70) sekä päätös EKP/2014/40, annettu 15 päivänä lokakuuta 2014, katettujen joukkovelkakirjalainojen kolmannen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 335, 22.11.2014, s. 22).

⁸ Päätös EKP/2010/5, annettu 14 päivänä toukokuuta 2010, arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman perustamisesta, EUVL L 124, 20.5.2010, s. 8).

⁹ Päätös EKP/2015/10, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2015, julkisen sektorin omaisuuserien osto-ohjelmasta jälkimarkkinoilla (EUVL L 121, 14.5.2015, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna.

¹⁰ Päätös EKP/2016/16, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2016, yrityssektorin osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 157, 15.6.2016, s. 28).

¹¹ Enemmän tietoa EAPP-ohjelmassa EKP:n nettisivuilla [<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>].

¹² Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo on arvioitu eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

	31.12.2018 Milj. EUR		31.12.2017 Milj. EUR		Muutos Milj. EUR	
	Tase- arvo	Markkina- arvo	Tase- arvo	Markkina- arvo	Tase- arvo	Markkina- arvo
Ensimmäinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP1)	-	-	-	-	-	-
Toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP2)	97,0	99,0	97,0	101,4	0,1	-2,3
Kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP3)	6 697,3	6 760,2	5 335,1	5 381,1	1 362,1	1 379,1
Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP)	1 079,9	1 159,3	1 341,9	1 485,4	-262,0	-326,1
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma (PSPP valtio)	28 308,3	28 673,0	25 167,7	25 242,5	3 140,6	3 430,5
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma (ns. PSPP supra)	3 175,8	3 194,1	3 067,3	3 089,8	108,6	104,4
Yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma (CSPP)	6 137,3	6 080,9	4 579,0	4 539,4	1 558,3	1 541,5
Yhteensä	45 495,6	45 966,5	39 588,0	39 839,5	5 907,6	6 127,0

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissä hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään vuoden lopussa arvioidun odotetussa olevan kassavirran perusteella, ja EKP:n neuvosto hyväksyy ne.

SMP-, CBPP3- ja CSPP-ohjelmissä sekä PSPP-ohjelman ostoissa monikansallisilta laitoksilta (ns. supra) hankituista arvopapereista mahdollisesti aiheutuvat tappiot jaetaan EKP:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kokonaan eurojärjestelmän keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta. CSPP-salkussa tehtyjen arvonalentumistestien perusteella EKP:n neuvosto katsoi aiheelliseksi luoda puskurin rahapoliittisista operaatioista vuonna 2018 aiheutuneiden luottoriskien varalta (ks. liitetietojen kohta ”Varaukset”).

CBPP3-ohjelmassa ostettuja arvopapereita koskevan vuoden 2018 lopun arvonalentumistestin yhteydessä EKP:n neuvosto totesi arvonalentumisriskiksi sen, että erään luottolaitoksen merkittävät taloudelliset vaikeudet vuonna 2018 olisivat saattaneet johtaa kyseisen laitoksen liikkeeseen laskemien arvopaperien arvon alentumiseen. Koska EKP:n neuvosto kuitenkin katsoi, että arvonalentumisriski ei ollut vaikuttanut odotettuihin tuleviin kassavirtoihin, Suomen Pankki ei kirjannut vuoden lopussa arvonalentumistappioita kyseisistä arvopapereista, jotka oli hankittu kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa. Myöskään muista ohjelmasa hankituista arvopapereista ei kirjattu arvonalentumistappioita.

Seuraavassa taulukossa esitetään ohjelmakohtaisesti eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa oleva ostettujen arvopaperien määrä ja niistä Suomen Pankin taseessa oleva osuus.

	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa		Suomen Pankin taseessa	
	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR
Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP)	67 654,0	82 490,0	1 079,9	1 341,9
Kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP3)	240 655,9	220 954,6	6 697,3	5 335,1
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma (PSPP supra)	224 506,5	203 932,0	3 175,8	3 067,3
Yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma (CSPP)	178 050,3	131 593,1	6 137,3	4 579,0
Yhteensä	710 866,7	638 969,7	17 090,3	14 323,3

7.2 Muut arvopaperit

Tase-erä sisältää euroalueella liikkeeseen lasketut kuponki- ja diskonttopaperit sekä rahasto-osuudet.

Muut euroalueen sisäiset euromääräiset arvopaperit eriteltyinä

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Kuponkipaperit	1 554,1	3 158,5	-1 604,4
Diskonttopaperit	377,1	1 578,7	-1 201,6
Rahastosijoitukset	755,4	670,1	85,3
Yhteensä	2 686,6	5 407,3	-2 720,7

Muiden euroalueen sisäisten euromääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	1 210,3	62,7	2 922,4	61,7
Yli 1 vuosi	720,9	37,3	1 814,8	38,3
Yhteensä	1 931,2	100,0	4 737,2	100,0

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

8.1 Osuudet EKP:ssä

EKPJ:n perussäännön artiklan 28 nojalla ainoastaan EKPJ:n kansalliset keskuspankit voivat merkitä EKP:n pääomaa. Merkinnässä sovellettavat osuudet määritetään EKPJ:n perussäännön artiklan 29 mukaisesti, ja ne tarkistetaan joka viides vuosi.

Eurojärjestelmän kunkin keskuspankin osuus EKP:n pääomasta määräytyy ns. pääoma-avaimen mukaan. Pääoma-avaimeen vaikuttavat maan asukasluku ja bruttokansantuote. Pääoma-avain tarkistetaan viiden vuoden välein ja kun uusia jäseniä liittyy EU:hun. Suomen prosentuaalinen osuus EKP:n pääomasta on ollut 1.1.2015 alkaen 1,2564 % eli 144,3 miljoonaa euroa.

8.2 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset

Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset -erä sisältää Suomen Pankin EKP:lle siirtämän valuuttavaranto-osuuden, 728,1 milj. euroa. Siirto tehtiin eurojärjestelmään siirtymisen yhteydessä. Saaminen on euromääräinen, ja sen arvo perustuu saamisen arvoon siirtohetkellä.

Saamisille maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa.

8.3 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset

Nettosaaminen, joka liittyy euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä, käsittää pääoman merkitsemiseen liittyvän mekanismin mukaisen CSM-erän (Capital Share Mechanism) vähennettynä ns. ECB issue -luvulla. CSM-luvulla liikkeessä olevan setelistön määrä oikaistaan keskuspankin taseessa pääoma-avaimen mukaiseksi. ECB issue -luku taas kertoo EKP:n osuuden (8 %) liikkeessä olevista seteleistä. Kummankin luvun vastakirjaus on taseen vastattavaa-puolen erässä ”Liikkeessä olevat setelit”.¹³

Tase-erän koko oli tilikauden lopussa 4 034,6 milj. euroa (3 750,9 milj. euroa vuonna 2017). Erän kasvu johtui siitä, että Suomen Pankin liikkeeseen laskemien setelien määrä kas-

¹³ Euroseteleiden liikkeeseenlaskua koskevien eurojärjestelmän tilinpäätöskäytäntöjen mukaan liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta kohdistetaan kuukausittain EKP:lle 8 %. Jäljelle jäävä 92 prosentin osuus kohdistetaan kansallisille keskuspankeille niin ikään kuukausittain siten, että kukin keskuspankki esittää taseessaan liikkeeseen lasketuista euroseteleistä osuuden, joka vastaa pankin maksamaa osuutta EKP:n pääomasta. Kansalliselle keskuspankille tämän käytännön mukaisesti kohdistettujen euroseteleiden arvon ja liikkeeseen laskettujen euroseteleiden arvon välinen erotus kirjataan erään ”Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat”.

voi 4,6 % liikkeessä olleiden eurosetelien kokonaismäärän kasvaessa 5,2 % vuodesta 2017. Näille saamisille kertyy päivätasolla laskettavaa, viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa.

8.4 Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto) tai vastattavaa-puolen erä muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
TARGET2-järjestelmään liittyvät velat EKP:lle / saamiset EKP:ltä (ml. eurojärjestelmässä pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot)	39 826,7	40 373,2	-546,5
Rahoitustulon netto-osuus	-242,1	-264,0	21,9
EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät saamiset EKP:ltä	21,3	17,6	3,6
Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä yhteensä (netto)	39 605,9	40 126,8	-520,9

Erän suuruus oli 39 605,9 milj. euroa 31.12.2018, ja se koostui kolmesta tekijästä: 1) EKP:n ja EKPJ:n kansallisten keskuspankkien TARGET2-järjestelmän kautta toimittamiin ja vastaanottamiin maksuihin liittyvät Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden sekä eurojärjestelmän keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot, 2) rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmässä aiheutuvat saamiset/velat EKP:hen nähden sekä 3) ne Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden, jotka johtuvat EKP:n ennakkovoitonjaosta ja mahdollisista muista saamisista tai palautettavista määristä.

TARGET2-järjestelmän kautta toimitettuihin nettomääräisiin maksuihin liittyvä netto-saaminen vuoden lopussa oli 39 826,7 milj. euroa. Erälle kertyvä korko perustuu viimeisimpään saatavilla olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation marginaalikorkoon, ja se lasketaan päivittäin.

Vuotuisesta rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien kesken aiheutui vuoden lopussa -242,1 milj. euron velka EKP:lle (ks. tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Rahoitustulon netto-osuus”).

EKP:n neuvoston päätöksellä EKP jakoi euroalueen kansallisille keskuspankeille ennakkovoitonjakona 1 191 miljoonaa euroa vuodelta 2018 (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”EKP:n ennakkovoitonjako”). Suomen Pankin osuus jaettavasta summasta oli 21,3 miljoonaa euroa 31.12.2018 (ks. tuloslaskelman erä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”).

9. Muut saamiset

Tase-erä sisältää Suomen Pankin hallussa olevat eurokolikot, käyttöomaisuuden ja sijoitusomaisuuden (osakkeet ja osuudet). Tase-erään sisältyvät taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät, siirtosaamiset ja muut saamiset sekä eläkerahaston omaisuuserät, jotka koostuvat kokonaisuudessaan kiinteistöistä. Pankin eläkerahastolle korvamerkitsemä sijoitusomaisuus siirrettiin maaliskuussa 2017 rahoitusvarallisuuteen hallinnoitavaksi sen osana. Sijoitusinstrumentit on kirjattu taseen vastaavaa-puolen eriin ”Muut arvopaperit” ja ”Muut saamiset” (osakkeet ja osuudet).

Aineellinen käyttöomaisuus

	31.12.2018 Milj. EUR	31.12.2017 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Kirjanpitoarvo			
Maa-alueet	8,5	8,5	-
Rakennukset	89,8	96,3	-6,5
Koneet ja kalusto	11,2	12,4	-1,3
Taide ja numismaattinen kokoelma	0,6	0,5	0,0
Yhteensä	110,0	117,8	-7,8

Aineeton käyttöomaisuus

<i>Kirjanpitoarvo</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Tietojärjestelmät</i>	7,6	8,5	-0,9
<i>Yhteensä</i>	7,6	8,5	-0,9

Muu omaisuus ja saamiset

	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Euroalueen metalliraha</i>	26,6	31,3	-4,7
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	98,5	34,9	63,6
<i>Eläkerahaston kiinteistöt</i>	14,0	15,1	-1,2
<i>Siirtosaamiset</i>	432,3	404,0	28,3
<i>Taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät</i>	67,9	83,9	-16,0
<i>Muut saamiset</i>	2,6	1,8	0,8
<i>Yhteensä</i>	641,9	571,0	70,9

Osakkeiden ja osuuksien kasvu johtuu kiinteistörahastosijoitusten määrän kasvusta.

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erä sisältää pääoma-avaimen mukaisen, EKP:n osuudella oikaistun Suomen Pankin osuuden liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

Vuonna 2018 liikkeessä olleiden eurosetelien yhteenlaskettu arvo kasvoi 5,2 %. Jakoperusteen mukaan Suomen Pankin osuus liikkeessä olevista euroseteleistä oli vuoden 2018 lopussa arvoltaan 20 215,2 milj. euroa (vuoden 2017 lopussa 19 223,2 milj. euroa). Suomen Pankin liikkeeseen laskemien eurosetelien kokonaisarvo kasvoi 4,6 % eli 16 180,7 milj. euroon vuonna 2018 (edellisvuonna 15 472,3 milj. euroa). Määrä oli pienempi kuin jakoperusteen mukaan kohdistetun osuuden kokonaisarvo ja erotus eli 4 034,6 milj. euroa (3 750,9 milj. euroa vuonna 2017) on kirjattu vastaavaa-puolen alaerään ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset”.

<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
5 euroa	82,4	85,9
10 euroa	-81,0	-68,8
20 euroa	3 196,8	3 071,5
50 euroa	10 868,3	10 071,6
100 euroa	-997,1	-862,9
200 euroa	505,8	490,3
500 euroa	2 605,5	2 684,6
Eurosetelit yhteensä	16 180,7	15 472,3
ECB issue -luku	-1 757,9	-1 671,7
CSM-luku	5 792,5	5 422,5
Pääoma-avaimen mukainen liikkeessä oleva setelistö	20 215,2	19 223,2

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)</i>	61 719,2	53 420,8	8 298,4
<i>Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)</i>	15 213,6	23 341,2	-8 127,6
<i>Määräaikaistalletukset</i>	-	-	-
<i>Käänteiset bienosäättöoperaatiot</i>	-	-	-
<i>Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset</i>	-	-	-
<i>Yhteensä</i>	76 932,8	76 762,0	170,8

2.1 Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)

Sekkitileillä ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantotalletuksista koostuvat saamiset. Vähimmäisvarantotalletuksille on 1.1.1999 lähtien maksettu kulloiseenkin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa. Kesäkuusta 2014 lähtien vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävillä pankkien varantotalletuksille on maksettu joko nollakorkoa tai talletusmahdollisuuden korkoa sen mukaan, kumpi näistä on matalampi.

2.2 Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)

Talletusmahdollisuus on eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmän likviditeettiä vähentävä osa, johon pankit voivat tehdä yön yli -talletuksia ennalta määrätyllä korolla.

2.3 Määräaikaistalletukset

Yksi tapa toteuttaa likviditeettiä vähentäviä hienosäätöoperaatioita on kerätä määräaikaistalletuksia.

2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään tasaamaan suuria likviditeetin yli- tai alimääriä.

2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset

Erä sisältää vastapuolten talletukset tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo jää alle määritetyn kynnsarvon.

3. Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 euromääräisiä velkoja euroalueen luottolaitokselle.

4. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat julkiselle sektorille (600 milj. euroa) ja muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille (0,1 milj. euroa).

5. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa sekä reposopimukset euroalueen ulkopuolisten vastapuolien kanssa.

6. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 valuuttamääräisiä velkoja euroalueelle.

7. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 valuuttamääräisiä velkoja euroalueen ulkopuolelle.

8. IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien (vrt. vastaavaa-puolen erä) vastaerä. Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. SDR-määräisen kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2018 lopussa pienemmät kuin niiden vastaerä taseen velkapuolella. Velkapuolen vastaerän suuruus on 1 189,5 milj. SDR, joka pysyy muuttumattomana. Taseessa erä esitetään euromääräisenä ja arvostettuna 31.12.2018 kurssiin (1 445,7 milj. euroa).

9. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Eurojärjestelmän sisäiset velat ja saamiset on eritelty taseen vastaavaa-puolen erän ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” liitetiedoissa. Tilikauden 2018 lopussa Suomen Pankilla ei ollut eurojärjestelmän sisäisiä velkoja.

10. Muut velat

Tase-erä muodostuu siirtovelloista, ostovelloista ja muista velloista. Siirtovelkoihin lasketaan mm. tilinpäätöksen yhteydessä kirjattavia siirtyviä eriä sekä repoluottojen ja pitkäaikaisten rahoitusoperaatioiden korkovelkoja. Muissa velloissa on mm. arvonlisäverotilityksiin ja ennakonpidätyksiin liittyviä velkoja sekä maksuun menossa olevia palkkoja ja eläkkeitä.

<i>Muut velat</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Siirtovelat</i>	73,2	66,4	6,8
<i>Ostovelat</i>	0,5	0,1	0,4
<i>Muut velat</i>	-1,9	-1,4	-0,5
<i>Yhteensä</i>	71,8	65,1	6,7

11. Arvonmuutostilit

Tase-erässä ovat valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syn-

tyneet realisoitumattomat arvostusvoitot. Lisäksi tase-erä sisältää maa-alueiden ja rakennusten arvонkorotukset sekä vuoden 1999 kirjanpitoikäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot.

<i>Arvonmuutostilit</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>	<i>Muutos Milj. EUR</i>
<i>Kulta</i>	1 378,2	1 316,6	61,6
<i>Valuutat:</i>			
<i>USD</i>	783,7	601,7	182,0
<i>GBP</i>	22,3	28,4	-6,1
<i>JPY</i>	102,3	69,7	32,6
<i>SDR</i>	7,5	-	7,5
<i>Muut valuutat</i>	0,1	0,2	0,0
<i>Arvopaperit</i>	15,0	16,1	-1,2
<i>Rahastosijoitukset</i>	1,3	55,8	-54,5
<i>Muut arvonkorotukset</i>	159,9	167,5	-7,6
<i>Yhteensä</i>	<i>2 470,2</i>	<i>2 255,8</i>	<i>214,4</i>

12. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Vuoden 2018 lopussa varausten yhteismäärä on 4 636,4 milj. euroa. Varaukset koostuvat yleisvarauksesta, reaaliarvovarauksesta, eläkevarauksesta, valuuttakurssi- ja hintaerovarauksesta sekä varauksesta rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalle.

Eläkevaraus on tehty eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 554,8 milj. euroa, ja tästä on katettu 107,5 % eli 596,4 milj. euroa. Eläkevarauksen muutos tilikauden aikana koostuu tehdystä arvonkorotusrahaston purusta, -0,4 milj. euroa, ja eläkerahaston tappiosta, -7,5 milj. euroa, joka katettiin eläkevarausta purkamalla. Vuoden 2018 lopussa eläkevarauksen katteeksi oli korvamerkitty kiinteistöjä 14,0 milj. euron arvosta (ks. taseen liitetietojen kohta ”Muut saamiset”). Eläkevarauksen muun osan katteeksi (582,4 milj. euroa) ei ole korvamerkitty määrättyjä varoja vaan niitä hallinnoidaan osana pankin rahoitusvarallisuutta.

Vuonna 2017 tehtiin Suomen Pankin hallussa olleen arvopaperin vuoksi yhteensä 69 milj. euron suuruinen varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta. Varauksen rahoittivat EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2017. Suomen Pankki perusti omaa osuuttaan vastaavan varauksen, jonka suuruus on 1,2 milj. euroa eli 1,78487 % varauksen kokonaismäärästä. Vuoden 2017 tilinpäätökseen kirjatun varauksen suuruuden laskennassa otettiin huomioon kyseisen arvopaperin myynnistä tammikuussa 2018 saadut tiedot, joten vuonna 2018 realisoituneet tappiot voitiin kattaa kokonaan varauksesta.

Lisäksi EKP:n neuvosto katsoi CSPP-salkussa tehtyjen arvonalentumistestien perusteella aiheelliseksi luoda yhteensä 161 milj. euron puskurin rahapoliittisista operaatioista vuonna 2018 aiheutuvien luottoriskien varalta. Varauksen rahoittavat EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kaikki euroalueen maiden kansalliset keskuspankit suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2018. Suomen Pankki perusti omaa osuuttaan vastaavan varauksen, jonka suuruus on 2,9 milj. euroa eli 1,78487 % varauksen kokonaismäärästä.

<i>Varaukset (milj. EUR)</i>	<i>Varaukset yhteensä 31.12.2016</i>	<i>Varausten muutos 2017</i>	<i>Varaukset yhteensä 31.12.2017</i>	<i>Varausten muutos 2018</i>	<i>Varaukset yhteensä 31.12.2018</i>
<i>Valuuttakurssi- ja hintaerovaraus</i>	834	16	850	-41	809
<i>Yleisvaraus</i>	1 695	50	1 745	50	1 795
<i>Reaalivarovaraus</i>	1 326	52	1 378	55	1 433
<i>Eläkevaraus</i>	613	-9	604	-8	596
<i>Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta</i>	-	1	1	2	3
<i>Yhteensä</i>	4 468	110	4 579	58	4 636

13. Oma pääoma ja rahastot

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21 pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

<i>Oma pääoma (milj. EUR)</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>Muutos</i>
<i>Kantarahasto</i>	840,9	840,9	-
<i>Vararahasto</i>	1 812,7	1 760,6	52,1
<i>Yhteensä</i>	2 653,7	2 601,5	52,1

14. Tilikauden voitto

Tilikauden 2018 voitto oli 230,3 milj. euroa.

<i>Tilikauden tulos (milj. EUR)</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>Muutos</i>
<i>Voitonjako valtiolle</i>	143,0	104,0	39,0
<i>Suomen Pankin osuus voitosta (siirretään vararahastoon)</i>	87,3	52,1	35,2
<i>Yhteensä</i>	230,3	156,1	74,2

Taseen ulkopuoliset vastuut

<i>Taseen ulkopuoliset vastuut</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Futuurisopimukset</i>		
<i>Ostosopimusten nimellisarvo</i>	1 692,0	1 668,0
<i>Myyntisopimusten nimellisarvo</i>	-211,1	-163,7
<i>FX-swap-sopimusten markkina-arvo</i>	-8,7	11,9
<i>Kiinteistörahastoihin tehdyt sijoitussitoumukset</i>	-	64,4

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Korkotuotot

Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta ja euroalueelta olivat yhteensä 723,7 milj. euroa. Niistä 117,6 milj. euroa oli valuuttamääräisiä korkotuottoja ja 606,1 milj. euroa euromääräisiä korkotuottoja.

Yön yli -talletusten korko on ollut koko vuoden negatiivinen, eli keskuspankkitalletuksista on peritty korkoa. Tätä ns. negatiivista korkoa kertyi yön yli -talletusten lisäksi vähimmäisvarantotalletuksista siltä osin kuin ne ylittivät vähimmäisvarantovaateen.

EKPJ-erille eli valuuttavarantojen siirtoja vastaavalle saamiselle EKP:ltä, EKP:n seteli-osuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvalle saamiselle ja velalle sekä TARGET2-saldolle maksetaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa. Vuonna 2018 näistä eristä ei kertynyt korkotuottoja, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden ajan nolla prosenttia.

Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä
Korkotuotot kuponkipapereista	0,8	89,3	90,1	1,1	69,5	70,6
Tuotot diskonttopapereista	–	0,7	0,7	–	1,0	1,0
Korkotuotot talletuksista	0,5	1,8	2,3	3,0	0,8	3,9
Muut korkotuotot	8,3	16,1	24,3	5,8	8,6	14,4
Yhteensä	9,5	107,9	117,4	9,9	80,0	89,9

Korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä
Korkotuotot kuponkipapereista	–2,9	9,6	6,7	–6,3	9,0	2,7
Tuotot diskonttopapereista	–3,7	–	–3,7	–9,1	–	–9,1
Korkotuotot talletuksista	0,7	0,1	0,8	1,9	0,1	2,0
Osingot eurosijoituksista	15,2	–	15,2	8,2	–	8,2
EKPJ-erien korkotuotot	–	–	–	–	–	–
Korkotuotot rahapolitiikan luotoista	–	–	–	0,0	–	0,0
Korkotuotot rahapolitiikan arvopapereista	200,9	–	200,9	154,2	–	154,2
Negatiivisista koroista johtuvat korkotuotot luottolaitosten talletuksista	380,0	–	380,0	364,2	–	364,2
Muut korkotuotot	6,5	–	6,5	5,0	–	5,0
Yhteensä	596,6	9,7	606,3	518,2	9,1	527,3

Korkotuotot yhteensä (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä
Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	9,5	107,9	117,4	9,9	80,0	89,9
Korkotuotot euroalueelta	596,6	9,7	606,3	518,2	9,1	527,3
Yhteensä	606,1	117,6	723,7	528,1	89,1	617,3

2. Korkokulut

Korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä	Euro-määräiset	Valuuttamääräiset	Yhteensä
Korkokulut euroalueen ulkopuolisista talletuksista	–0,4	–0,0	–0,5	–2,7	–0,1	–2,8
Muut korot euroalueen ulkopuolelle	–0,3	–13,4	–13,6	–0,4	–7,2	–7,5
Yhteensä	–0,7	–13,4	–14,1	–3,1	–7,2	–10,4

Korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro- määräiset	Valuutta- määräiset	Yhteensä	Euro- määräiset	Valuutta- määräiset	Yhteensä
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-11,6	-	-11,6	-37,8	-	-37,8
Muut korot euroalueelle	-1,3	-	-1,3	-2,0	-	-2,0
Yhteensä	-13,0	-	-13,0	-39,8	-	-39,8

Korkokulut yhteensä (milj. EUR)	2018			2017		
	Euro- määräiset	Valuutta- määräiset	Yhteensä	Euro- määräiset	Valuutta- määräiset	Yhteensä
Korkokulut euroalueen ulkapuolelle	-0,7	-13,4	-14,1	-3,1	-7,2	-10,4
Korkokulut euroalueelle	-13,0	-	-13,0	-39,8	-	-39,8
Korkokulut yhteensä	-13,7	-13,4	-27,0	-43,0	-7,2	-50,2

3. Korkokate

Korkokate	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Korkotuotot		
Korkotuotot rahoitusvarallisuudesta	142,8	98,8
Korkotuotot rahapolitiikan eristä	580,9	518,4
Korkotuotot EKPJ-saamisista	-	-
Yhteensä	723,7	617,3
Korkokulut		
Korkokulut rahoitusvarallisuudesta	-15,4	-12,4
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-11,6	-37,8
Korkokulut EKPJ-veloista	-	-
Yhteensä	-27,0	-50,2
KORKOKATE	696,7	567,1

4. Valuuttakurssierot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Vuonna 2018 tällaisia voittoja kirjattiin 11,3 milj. euroa.

5. Arvopapereiden hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2018 arvopapereista realisoitui -90,3 milj. euroa myyntitappiota, josta -68,9 milj. euroa muodostui CSPP-salkussa olleen arvopaperin myynnistä. Tätä myyntitappiota varten tehtiin varaus vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä. EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit vastaavat tappiosta suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2017. Suomen Pankin osuus tappiosta on 1,2 milj. euroa (ks. taseen liitetietojen kohta ”Varaukset” ja tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta”).

6. Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot

Erä sisältää valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot. Jokaista arvopaperilajia ja valuuttaa tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2018 valuutoista ei tullut arvostustappioita. Arvopapereista kirjattiin arvostustappioita 30,9 milj. euroa.

7. Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos

Valuuttakurssi- ja hintaeromuutoksista realisoituneet nettotappiot, yhteensä 41,1 milj. euroa, katettiin purkamalla valuuttakurssi- ja hintaerovaruksia tilinpäätöspolitiikan mukaisesti. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

8. Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista

Erä sisältää sijoitustoiminnasta aiheutuneet palkkiot ja maksut.

9. Rahoitustulon netto-osuus

<i>Rahoitustulo</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Suomen Pankin pooliin lähettämä rahoitustulo</i>	450,9	456,5
<i>Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen rahoitustulo</i>	217,9	192,6
<i>Pääoma-avaimen mukainen rahoitustulon netto-osuus</i>	-233,0	-263,9
<i>Korjaukset aiempina vuosina jaettuun rahoitustuloon</i>	-9,0	-0,1
<i>Yhteensä</i>	-242,1	-264,0

Kunkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laske-
malla sen velkapohjaa vastaavista yksilöitävistä saamisista kertyvät vuotuiset tuotot. Velka-
pohja koostuu pääasiassa seuraavista eristä: liikkeessä olevat setelit; rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille; EKP:n velkasitoumusten liik-
keeseenlaskusta johtuvat kansallisten keskuspankkien velat eurojärjestelmän sisällä; TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat; euroseteleiden kohdistam-
iseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset nettovelat; kunkin kansallisen keskuspankin kunkin vuosineljänneksen päättyessä kirjaama korko, joka on kertynyt maturi-
teetiltaan vähintään vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvista veloista; euro-
järjestelmälle nettotuottoa tuoviin swap-sopimukseen liittyviä saamisista vastaavat velat EKP:lle. Velkapohjaan kuuluvista veloista maksettavat korot on vähennettävä netto-osuuteen lasketta-
vasta rahoitustulosta.

Yksilöitävät saamiset koostuvat pääasiassa seuraavista eristä: rahapoliittisiin operaatioi-
hin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille; rahapolitiikan harjoittamista
varten pidettävät arvopaperit; EKP:lle siirrettyjä valuuttavarantosaamisia vastaavat eurojärjes-
telmän sisäiset saamiset; TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset netto-
saamiset; euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä johtuvat eurojärjestelmän
sisäiset nettosaamiset; eurojärjestelmälle nettotuottoja tuoviin EKP:n ja eurojärjestelmän ulko-
puolisten keskuspankkien välisiin swap-sopimukseen liittyvät saamiset euroalueen vastapuolil-
ta; kunkin kansallisen keskuspankin vuosineljänneksen päättyessä kirjaama korko, joka on
kertynyt maturiteetiltaan vähintään vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvis-
ta saamisista; rajallinen määrä kunkin kansallisen keskuspankin kultavarantoja suhteessa sen
osuuteen EKP:n pääoman jakoperusteesta.

Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen kirjan-
pitoon kirjatusta yksilöitävistä saamisista kertyvä todellinen tulo. Tästä poiketen kullasta ei
katsota kertyvän tuottoa, ja seuraavista eristä katsotaan kertyvän viimeisimpään saatavilla
olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa tuottoa:
1) rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit, jotka on ostettu katettujen
joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelman toteutuksesta 2.7.2009 tehdyn päätöksen
EKP/2009/16 nojalla, 2) rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit, jotka on
ostettu katettujen joukkovelkakirjalainojen toisen osto-ohjelman toteutuksesta 3.11.2011
annetun päätöksen EKP/2011/17 nojalla, ja 3) keskus-, alue- tai paikallishallinnon tai tunnus-
tettujen laitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit tai julkisten yritysten liikkeeseen laskemat
korvaavat velkainstrumentit, jotka on ostettu julkisen sektorin omaisuuserien osto-ohjelmasta
jälkimarkkinoilla 4.3.2015 annetun päätöksen EKP/2015/10 nojalla. Jos kansallisen keskus-
pankin yksilöitävien saamisten arvo on suurempi tai pienempi kuin sen velkapohjan arvo, erotus
kompensoidaan soveltamalla erotuksen arvoon viimeisintä saatavilla olevaa eurojärjestel-
män perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa.

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n
merkityn pääoman jakoperusteiden mukaisesti. Suomen Pankin rahoitustulon netto-osuus on
yhtä kuin Suomen Pankin pooliin lähettämä osuus yhteenlaskettavasta rahoitustulosta
(450,9 milj. euroa) miinus Suomelle jakoperusteiden mukaisesti kuuluva osuus rahoitus-
tulosta (217,9 milj. euroa).

10. Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta

Erä sisältää Suomen Pankin osuuden rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta tehdystä varauksesta, joka perustettiin erään kansallisen keskuspankin hallussa olevan, CSPP-ohjelmassa hankitun arvopaperin vuoksi. Vuonna 2017 perustettu varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta purettiin. Sillä katettiin CSPP-ohjelmassa hankittuun arvopaperiin liittyvät realisoituneet tappiot (ks. taseen liitetietojen kohta ”Varaukset” ja tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Arvopapereiden hintaerot”).

11. Osuus EKP:n voitosta

EKP jakoi tilikaudelta 2017 voittoa 287 milj. euroa. Tästä tilikaudelle 2018 kirjattu Suomen Pankin osuus oli 5,1 milj. euroa.

12. Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Erä sisältää Suomen Pankin osuuden EKP:n ennakkovoitonjakona tilikaudelta 2018 jakamasta SMP-ohjelmaan liittyvän arvopaperisalkun ja laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman (EAPP) tuotoista, 21,3 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää BIS:n osakkeista saadut osingot, 3,0 milj. euroa, sekä 0,4 milj. euroa tuottoja kiinteistörahastoista.

13. Muut tuotot

Erä sisältää Finanssivalvonnan valvonta- ja toimenpidemaksut, 27,8 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen tuotot, 5,6 milj. euroa, sekä toimitusmaksuja ja palkkioita.

14. Henkilöstökulut

<i>Henkilöstökulut</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Palkat ja palkkiot</i>	39,4	36,7
<i>Työnantajakorvaukset eläkerahastolle</i>	7,6	7,4
<i>Muut henkilösivukulut</i>	1,0	2,9
<i>Yhteensä</i>	48,0	47,0

<i>Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä</i>	<i>2018 Henkeä</i>	<i>2017 Henkeä</i>
<i>Suomen Pankki</i>	356	365
<i>Finanssivalvonta</i>	194	181
<i>Yhteensä</i>	550	546

<i>Johtokunnan jäsenille maksetut peruspalkat</i>	<i>2018 Euroa</i>
<i>Erkki Liikanen (11.7.2018 asti)</i>	241 734
<i>Marja Nykänen</i>	210 139
<i>Olli Rehn</i>	245 655
<i>Tuomas Välimäki (12.7.2018 alkaen)</i>	92 171
<i>Yhteensä</i>	789 699

Johtokunnan jäsenille maksetut luontoisedut (ateria-, puhelin- ja autoetu) olivat yhteensä 26 877 euroa.

Suomen Pankin johtokunnan jäsenen eläke-etuudet määräytyvät Suomen Pankin eläkesäännön mukaisesti ilman erityisehtoja ja samoin edellytyksin ja ehdoin kuin muulle henkilöstölle on eläkesäännössä vahvistettu. Suomen Pankin eläkesääntö on soveltuvin osin valtion eläkelain (VaEL) mukainen. Toimikautensa päättäneelle johtokunnan jäsenelle voidaan maksa tulonmenetyksen korvausta, jos henkilö ei voi karenssisäännöksen perusteella vastaanottaa työtehtävää muualta tai jos Suomen Pankista saatu eläke on pienempi kuin tulonmenetyksen korvaus. Tulonmenetyksen täysimääräinen korvaus on 60 % palkasta, ja sitä maksetaan yhden vuoden ajan yhteen sovittaen Suomen Pankista maksettavan eläkkeen kanssa siten, että nämä yhdessä eivät ylitä 60:tä prosenttia palkasta.

15. Eläkerahastomaksu

Suomen Pankki suoritti pankkivaltuuston hyväksymänä Suomen Pankin eläkerahastolle 10 milj. euron eläkerahastomaksun vuonna 2018 eläkerahaston tilikauden alijäämän kattamiseksi.

16. Hallinnolliset kulut

<i>Hallinnolliset kulut</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Tarvikkeista ja hankinnoista aiheutuvat kulut</i>	0,5	0,5
<i>Koneista ja kalustosta aiheutuvat kulut</i>	6,8	6,8
<i>Kiinteistöistä aiheutuvat kulut</i>	9,5	9,0
<i>Henkilöstösidonnaiset kulut</i>	3,6	3,8
<i>Ostetuista palveluista aiheutuvat kulut</i>	12,6	10,2
<i>Muut hallinnolliset kulut</i>	4,6	2,0
<i>Yhteensä</i>	<i>37,6</i>	<i>32,2</i>

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

17 Poistot käyttöomaisuudesta

<i>Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Rakennukset</i>	4,4	2,8
<i>Koneet ja kalusto</i>	3,0	3,1
<i>Yhteensä</i>	<i>7,4</i>	<i>6,0</i>

<i>Poistot aineettomasta käyttöomaisuudesta</i>	<i>31.12.2018 Milj. EUR</i>	<i>31.12.2017 Milj. EUR</i>
<i>Tietojärjestelmät</i>	4,3	4,8
<i>Yhteensä</i>	<i>4,3</i>	<i>4,8</i>

18. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 2,1 milj. euroa.

19. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon.

20. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, yhteensä 10,4 milj. euroa, sekä 10 milj. euron eläkerahastomaksu. Lisäksi erässä on eläkerahaston kiinteistöjen tuotot, 1,6 milj. euroa.

21. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät maksetut eläkkeet, 27,8 milj. euroa, hoitokulut ja poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

22. Varausten muutos

Erään sisältyvät reaaliarvovarauksen lisäys, 55 milj. euroa, ja yleisvarauksen lisäys, 50 milj. euroa. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

23. Tilikauden tulos

Tilikauden 2018 tulos oli 230,3 milj. euroa. Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että voitosta siirretään 143,0 milj. euroa käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Tilinpäätöksen liitteet

Milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
<i>Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo</i>		
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	2,5	2,5
Muut osakkeet ja osuudet	0,1	0,1
Yhteensä	25,0	25,0
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta	0,3	0,3
<i>Eläkesitoumuksista johtuva vastuu</i>		
Suomen Pankin eläkevastuu ²	554,8	553,3
– tästä varauksilla katettu	596,4	604,3
<i>Suomen Pankin huoltokonttori</i>		
Talletukset	21,4	22,6
Luotot	3,0	3,0

¹ Suluissa Suomen Pankin suhteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista.

² Vuoden 2018 eläkevastuussa on mukana 1.1.2019 annettava indeksikorotus eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Raubankatu 16	1883/1961/2006	52 108
	Raubankatu 19	1954/1981	40 487
	Snellmaninkatu 6 ¹	1857/1892/2001	23 600
	Snellmaninkatu 2 ¹	1901/2003	3 225
	Ramsimmiementie 34	1920/1983/1998	4 800
Oulu	Kajaaninkatu 8	1973	17 230
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	334 243
Inari	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

¹ Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Riskienhallinnan liitetiedot

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan riskienhallinta ja riskienvalvonta

Sijoitustoimintaan kohdistuu riskejä, joita riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan, mittaamaan ja rajoittamaan. Suomen Pankissa käytetään riskienhallinnassa yleisesti sovellettavia menetelmiä, markkina- ja luottoriskimalleja sekä herkkyyksianalyyssejä.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan riskienhallinnasta vastaavat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimisto ja pankkitoimintaosasto yhteistyössä. Sijoitustoiminnan riskienvalvonta sekä tuotto- ja riskiraportointi ovat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston vastuulla.

Sijoitustoiminnan riskeistä raportoidaan sijoitustoiminnan operatiiviseen työhön osallistuville päivittäin ja johtokunnalle kuukausittain. Sijoitustuottojen kehityksestä raportoidaan kuukausittain sijoitustoiminnalle ja sijoitustoiminnasta vastaavalle johtokunnan jäsenelle. Markkinatoimikunta käsittelee sijoitustoiminnan tuottokehitystä neljännesvuosittain sijoitustoiminnasta vastaavan johtokunnan jäsenen johdolla. Johtokunta käsittelee riskejä ja tuottoja puolivuositin. Rajoiterikkomuksista raportoidaan välittömästi. Laaja kokonaisrahoitusriskiraportti esitetään johtokunnassa neljännesvuosittain.

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan päätöksentekorakenne sekä erilliset riskikomiteat

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoimintaan ja riskienhallintaan liittyviä päätöksiä tehdään Suomen Pankin johtokunnassa, markkinatoimikunnassa sekä operatiivisissa kysymyksissä myös sijoitusryhmässä ja riskiryhmässä.

Suomen Pankin johtokunta päättää sijoitustoiminnan päämääristä ja sijoituspolitiikasta sekä riskienhallinnan periaatteista. Johtokunnassa päätettäviä asioita ovat muun muassa oman rahoitusvarallisuuden ja valuuttavarannon koko, valuuttavarannon valuuttajakauma, sijoitusvarallisuuden sijoitusluokittainen strateginen allokaatio, sijoitustoiminnan sijoitusluokittaiset sallitut vaihteluvälit sekä korko- ja luottoriskin taso. Johtokunta määrittää myös luottoriskilimiittien enimmäismäärät.

Markkinatoimikunta päättää johtokunnan asettamissa rajoissa rahoitusvarallisuuden sijoittamiseen ja riskienhallintaan liittyvistä yksityiskohdista. Se päättää muun muassa vastapuoli- ja liikkeeseenlaskijakriteereistä sekä tarkemmista luottoriskilimiiteistä. Markkinatoimikunnan puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii Suomen Pankin omista sijoituksista vastuussa oleva johtokunnan jäsen.

Sijoitusryhmän ja riskiryhmän työskentelyssä pääpaino on asioiden valmistelussa päätöksentekoaikojen käsittelyyn. Lisäksi sijoitusryhmä toimii pankkitoimintaosaston sisäisenä päätöksentekoaikojen käsittelyssä ja sijoituslinjan ja riskienvalvontalinjan yhteisten asioiden koordinaattorina. Pankkitoimintaosaston osastopäällikkö on sijoitusryhmän puheenjohtaja ja päätöksentekijä. Riskiryhmän puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston päällikkö.

Suomen Pankissa on taloudellisten riskien komitea, jonka tehtävänä on rahoituserien hallintatoiminnoista riippumattomasti tukea johtokuntaa valvomalla ja arvioimalla Suomen Pankin taseeseen kohdistuvia taloudellisia riskejä. Komitea ei ole päätöksentekoaikojen käsittelyssä vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Taloudellisten riskien komitean lisäksi Suomen Pankissa on myös operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea. Tämän komitean tehtävänä on arvioida Suomen Pankin operatiivisten riskien ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan tasoa sekä antaa ohjeita ja suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi. Samoin kuin taloudellisten riskien komitea operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea ei ole päätöksentekoaikojen käsittelyssä vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Riskitunnuslukuja ja jakaumia

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten luottoluokitusjakauma¹

<i>Luottoluokitus</i>	<i>31.12.2018 Milj. euroa</i>	<i>29.12.2017 Milj. euroa</i>
AAA	2 783	4 171
AA+	2 846	2 981
AA	942	2 249
AA-	169	223
A+	1 265	1 351
A	224	206
A-	135	195
BBB+	59	23
BBB	-	-
BBB-	-	-
Alle BBB-	-	-
<i>Luottoluokittelemattomat</i>	-	3
<i>Yhteensä</i>	8 424	11 402

¹ Katetut joukkolainat on luokiteltu velkakirjan oman luottoluokituksen perusteella, ei liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen perusteella. Japanin keskuspankki käsitellään valtion luottoluokituksen mukaan.

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten jakautuminen liikkeeseenlaskijan/vastapuolen kotimaan perusteella (markkina-arvon mukaan)

<i>Maa tai alue</i>	<i>31.12.2018 Milj. euroa</i>	<i>29.12.2017 Milj. euroa</i>
Euroalue	2 400	5 076
<i>Saksa</i>	<i>1 026</i>	<i>1 918</i>
<i>Ranska</i>	<i>617</i>	<i>1 509</i>
<i>Alankomaat</i>	<i>357</i>	<i>693</i>
<i>Itävalta</i>	<i>214</i>	<i>390</i>
<i>Suomi</i>	<i>134</i>	<i>228</i>
<i>Belgia</i>	<i>52</i>	<i>312</i>
<i>Irlanti</i>	<i>–</i>	<i>26</i>
Muu Eurooppa	1 103	1 210
<i>Ruotsi</i>	<i>454</i>	<i>396</i>
<i>Iso-Britannia</i>	<i>336</i>	<i>462</i>
<i>Norja</i>	<i>196</i>	<i>224</i>
<i>Tanska</i>	<i>80</i>	<i>91</i>
<i>Sveitsi</i>	<i>37</i>	<i>37</i>
Amerikka	3 497	3 448
<i>Yhdysvallat</i>	<i>2 704</i>	<i>2 717</i>
<i>Kanada</i>	<i>793</i>	<i>731</i>
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 199	1 294
<i>Japani</i>	<i>975</i>	<i>1 090</i>
<i>Australia</i>	<i>190</i>	<i>159</i>
<i>Singapore</i>	<i>33</i>	<i>33</i>
<i>Uusi-Seelanti</i>	<i>–</i>	<i>7</i>
<i>Etelä-Korea</i>	<i>–</i>	<i>5</i>
Kansainväliset instituutiot	224	375
Yhteensä	8 424	11 402

Pyöristysten vuoksi kaikki väli- ja loppusummat eivät välttämättä täsmää.

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden herkkyys markkinamuutoksiin nähden

<i>Milj. euroa</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
<i>Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos euron valuuttakurssi vahvistuisi 15 % suhteessa valuuttavarannon valuuttoihin ja kultaan 31.12. tilanteesta</i>	<i>–1 006</i>	<i>–949</i>
<i>Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos korkotaso nousee 1 prosentin, 31.12. tilanteesta</i>	<i>–151</i>	<i>–206</i>
<i>Suomen Pankin osakerahastojen arvonmuutos, jos osakerahastojen arvo laskee 25 %</i>	<i>–183</i>	<i>–167</i>

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuuden allokaatio vuoden 2018 lopussa

<i>Korkosijoitusvarallisuus</i>	<i>Allokaatio vuoden lopussa (%)</i>
<i>Valtioiden velkakirjat</i>	45,3
<i>Valtiosidonnaiset velkakirjat</i>	26,4
<i>Katetut velkakirjat</i>	9,1
<i>Yritysten velkakirjat</i>	9,4
<i>Käteinen</i>	9,8
<i>Yhteensä</i>	100,0

Lähde: Suomen Pankki.

Määritelmiä ja käsitteitä

- **Markkinariskissä** kyse on riskistä, että varallisuuden nettoarvo alenee markkinahintojen muutosten johdosta. Markkinahintojen muutokset voivat olla esimerkiksi korkojen, valuuttakurssien, kullan hinnan tai osakkeiden hintojen muutoksia, jolloin vastaavasti puhutaan korkoriskistä, valuuttakurssiriskistä, kullan hintariskistä tai osakeriskistä.
- **Luottoriskillä** tarkoitetaan riskiä taloudellisista menetyksistä, jotka aiheutuvat taloudellisen transaktion vastapuolen tai arvopapereiden liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden muutoksista sekä vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan ajautumisesta maksukyvyttömyystilaan.
- **Likviditeettiriski** on riski, että varoja ei voida tarpeen syntyessä ottaa käyttöön tai niiden muuttaminen rahaksi aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.
- **Operatiivisella riskillä** tarkoitetaan riskiä ylimääräisistä kustannuksista tai tappioista, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.
- **Sijoitusvarallisuus** muodostuu valuutta- ja euromääräisestä korkosijoitusvarallisuudesta sekä pitkäaikaisista sijoituksista. Sen tavoitteena on turvata rahoitusvarallisuuden arvo ja Suomen Pankin kyky selviytyä keskuspankivelvoitteista myös tulevaisuudessa.
- **Valuuttavaranto** koostuu suojaamattomista valuuttamääräisistä sijoituksista ja saamisista. Siihen kuuluvat valuuttamääräinen korkosijoitusvarallisuus sekä nettosaamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).
- **Käteinen** tarkoittaa vakuudellisia ja vakuudettomia lyhytaikaisia pankkitalletuksia.
- **Modifioitu duraatio** on korkoriskin mittari, joka kertoo, kuinka paljon korkosijoituksen tai korkosijoituksien arvo muuttuu, kun korot muuttuvat hieman. Esimerkiksi kun modifioitu duraatio on 2 ja korot nousevat 1 prosentin, korkosijoituksien arvo laskee 2 %.
- **VaR-luku** tietyllä luottamustasolla tarkoittaa sellaista tappiota, jota suurempi tappio toteutuu kyseistä luottamustasoa vastaavalla todennäköisyydellä, valitun ajan päästä. Jos esimerkiksi päivätason VaR 99 prosentin luottamustasolla on 3 milj. euroa, tämä tarkoittaa, että tänään toteutuu 1 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on huonompi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio (ja 99 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on parempi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio).
- **ES-luku** (Expected Shortfall) tietyllä luottamustasolla kertoo odotettavan tappion suuruuden vastaavan luottamustason VaR-luvun tappiotason ylittyessä. Esimerkiksi ES 99 prosentin tapauksessa voidaan puhua 1 prosentin riskitapahtuman keskimääräisestä tappiosta.

Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen Pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2018 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pankin sisäinen tarkastus on tilivuoden aikana tarkastanut pankin kirjanpitoa ja toimintaa. Olemme perehtyneet sisäisestä tarkastuksesta laadittuihin kertomuksiin.

Olemme lukeneet pankin vuosikertomuksen ja saaneet johtokunnalta pankin toimintaa koskevia selostuksia.

Tilinpäätös on laadittu eduskunnan pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätösperusteiden ja voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden tuloksen käyttöä pankin johtokunnan esittämällä tavalla.

Helsingissä maaliskuun 8. päivänä 2019

Eero Lehti

Esko Kiviranta

Toimi Kankaanniemi

Lotta Kauppila KHT

Markku Koskela KHT

Lausunto Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 27 mukaisesta tilintarkastuksesta

Suomen Pankille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta Euroopan keskuspankin neuvoston hyväksymien kirjanpitoperiaatteiden ja -tekniikoiden sekä Suomen Pankista annetun lain mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Suomen Pankin (y-tunnus 0202248-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia Suomen Pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat Suomen Pankin johtokunnan velvollisuudet

Suomen Pankin johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta pankin tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Suomen Pankin johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Suomen Pankin johtokunta on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua

väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko Suomen Pankin johtokunnan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat lausuntonne antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsingissä 28.2.2019
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Paunonen
KHT